

**KREOWANA
I RZECZYWISTA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PAŃSTWA**

Jacek Klich

**KREOWANA
I RZECZYWISTA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ
PAŃSTWA**

Studium sektora ochrony zdrowia
państw postsocjalistycznych

Recenzenci:

prof. dr hab. Aldona Frączkiewicz-Wronka
dr hab. Christoph Sowada, prof. UJ

Redakcja i korekta: *Marcin Grabski*

Projekt okładki: *Katarzyna Juras*

Zdjęcie na okładce: Tierney, Adobe Stock

Copyright © 2021 by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

ISBN 978-83-66470-50-7

doi 10.7366/9788366470507

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Druk i oprawa: www.druk-24h.com.pl

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Publiczna odpowiedzialność państwa: wyzwania XXI w.	21
1.1. Państwo i rządomyślność	21
1.2. Publiczna odpowiedzialność państwa	24
1.3. Odpowiedzialność w systemie ochrony zdrowia	25
1.4. Państwo wobec wyzwań XXI w.	30
1.4.1. Globalizacja	34
1.4.1.1. Miary i wskaźniki globalizacji	36
1.4.1.2. Wybrane konsekwencje globalizacji	39
1.4.2. Czwarta rewolucja przemysłowa	41
1.4.3. Starzenie się społeczeństw	43
1.5. Podsumowanie	45
Rozdział 2. Systemy ochrony zdrowia wobec kluczowych wyzwań XXI w.	46
2.1. System ochrony zdrowia	46
2.2. Modele systemów ochrony zdrowia	47
2.3. Globalizacja a systemy ochrony zdrowia	49
2.3.1. Strona podażowa wpływu globalizacji na systemy ochrony zdrowia	52
2.3.1.1. Zwiększenie podaży leków, usług, urządzeń oraz aparatury medycznej	53
2.3.1.2. Nowi świadczeniodawcy	54
2.3.1.3. Turystyka medyczna	57
2.3.1.4. Dostęp do tradycyjnych rodzajów medycyny	60
2.3.1.5. Ponadnarodowe regulacje ułatwiające dostęp do świadczeń zdrowotnych	61
2.3.2. Strona popytowa wpływu globalizacji na systemy ochrony zdrowia	63
2.3.2.1. Choroby wynikające z łatwiejszego dostępu do towarów szkodliwych dla zdrowia	64

2.3.2.2.	Szybsze rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych	66
2.3.2.3.	Ekspansja znanych chorób na nowe obszary	67
2.3.2.4.	Nowe choroby odzwierzęce i wirusowe	70
2.3.2.5.	Choroby cywilizacyjne	74
2.4.	Czwarta rewolucja przemysłowa a systemy ochrony zdrowia	78
2.4.1.	Podażowa strona wpływu czwartej rewolucji przemysłowej na systemy ochrony zdrowia	81
2.4.1.1.	Nowe wyroby medyczne	85
2.4.1.2.	Nanotechnologie, inżynieria genetyczna	88
2.4.1.3.	Implanty	90
2.4.1.4.	Telemedycyna	92
2.4.1.5.	E-zdrowie	96
2.4.1.6.	<i>Big data</i> i interoperacyjność	99
2.4.1.7.	Sztuczna inteligencja	101
2.4.2.	Popytowa strona wpływu czwartej rewolucji przemysłowej na systemy ochrony zdrowia	102
2.4.2.1.	Uzależnienie od Internetu	102
2.4.2.2.	Uzależnienie od zakupów w Internecie	104
2.5.	Procesy starzenia się społeczeństw a systemy ochrony zdrowia	105
2.5.1.	Podażowa strona wpływu starzenia się społeczeństw analizowanych państw na systemy ochrony zdrowia	106
2.5.2.	Popytowa strona wpływu starzenia się społeczeństw analizowanych państw na systemy ochrony zdrowia	110
2.5.2.1.	Zwiększający się popyt na usługi opiekuńcze	110
2.5.2.2.	Zwiększanie zapotrzebowania na nowe urządzenia medyczne i technologie dla seniorów	112
2.6.	Podsumowanie	112
Rozdział 3. Państwo i systemy ochrony zdrowia w wybranych państwach postsocjalistycznych		115
3.1.	System Siemaszki	115
3.2.	Reformy narodowych systemów ochrony zdrowia w wybranych państwach postsocjalistycznych	117
3.2.1.	Bułgaria	118
3.2.2.	Chorwacja	121
3.2.3.	Czechy	123
3.2.4.	Estonia	126
3.2.5.	Litwa	128
3.2.6.	Łotwa	131
3.2.7.	Polska	132
3.2.8.	Rumunia	135

3.2.9. Słowacja	137
3.2.10. Słowenia	139
3.2.11. Węgry	142
3.3. Zmiany w finansowaniu ochrony zdrowia w analizowanych państwach	147
3.3.1. Wydatki rządowe na zdrowie w analizowanych państwach	147
3.3.2. Wydatki z kieszeni pacjenta na zdrowie	154
3.3.2.1. Bułgaria	158
3.3.2.2. Chorwacja	158
3.3.2.3. Czechy	159
3.3.2.4. Estonia	160
3.3.2.5. Litwa	160
3.3.2.6. Łotwa	161
3.3.2.7. Polska	162
3.3.2.8. Rumunia	163
3.3.2.9. Słowacja	164
3.3.2.10. Słowenia	165
3.3.2.11. Węgry	166
3.3.3. Konkluzje	166
3.4. Podsumowanie	179
Rozdział 4. Państwo wobec wyzwań dla systemów ochrony zdrowia w XXI w.	183
4.1. Dostęp do niezbędnych (użytecznych) informacji	183
4.2. Wyzwania finansowe	186
4.3. Wyzwania technologiczne	188
4.4. Wyzwania demograficzne	191
Zakończenie	193
Bibliografia	196
Spis rysunków i tabel	224
Indeks nazwisk	226